

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
BANJA LUKA
71 0 P 166993 16 Rev
Banja Luka, 15.02.2017. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Rose Obradović, kao predsjednika vijeća, Darka Osmića i Biljane Tomić kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja M.M. iz B., zastupanog po punomoćniku J.L., advokatu iz C., protiv tuženih BiH, zastupane po Pravobranilaštvu BiH, Sarajevo, RS, zastupane po Pravobranilaštvu Republike Srpske, Sjedište zamjenika Banjaluka i F BiH, zastupane po Federalnom Pravobranilaštvu BiH, Sarajevo, radi naknade štete, odlučujući o reviziji tužitelja, izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Banjaluci 71 0 P 166993 16 Gž od 13.7.2016. godine, na sjednici održanoj dana 15.02.2017. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Banjaluci 71 0 P 166993 13 P od 07.04.2016. godine, odbijen je u cijelosti kao neosnovan tužbeni zahtjev tužioca kojim je tražio da sud obaveže tužene BiH (u daljem tekstu prvotužena), RS (u daljem tekstu drugotužena) i FBiH (u daljem tekstu trećetužena) da solidarno tužiocu:

- na ime naknade štete po osnovu pretrpljenih duševnih bolova za vrijeme logorskog života u logorima isplate iznos od 23.400,00 KM, sve sa zakonskom zateznom kamatom koja se ima računati na dosuđeni iznos od dana podnošenja tužbe, kao dana dospelosti obaveze, pa do isplate

- na ime pretrpljenih fizičkih bolova i umanjenja opšte životne aktivnosti kao posljedice preživljenog logoraškog života tužiocu iznos od 20.000,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom koja se ima računati na dosuđeni iznos od dana podnošenja tužbe, kao dana dospelosti obaveze, pa do isplate, kao i naknadu troškova postupka u iznosu od 2.925,00 KM, a sve u roku od 30 dana po pod prijeljnom sudskog izvršenja.

Obavezan je tužilac da drugotuženoj nadknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 3.500,00 KM.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Banjaluci 71 0 P 166993 16 Gž od 13.7.2016. godine žalba tužioca je djelimično uvažena, prvostepena presuda preinačena u osporenom dosuđujućem dijelu rješenja o troškovima parničnog

postupka, sadržanog u pobijanoj presudi, tako što je obavezan tužilac da tuženoj Republici Srpskoj naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 2.250,00 KM, umjesto iznosa od 3.500,00 KM, dok je u pogledu odluke o glavnoj stvari žalba odbijena, a pobijana presuda potvrđena.

Odbijen je zahtjev tužitelja za naknadu troškova sastava žalbe, u iznosu od 988,80 KM.

Blagovremenom revizijom drugostepenu presudu pobija tužitelj zbog povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija usvoji i pobijana presuda preinači na način da će se tužba odbaciti usljed nepostupanja tužitelja po nalogu suda da uredi tužbu ili eventualno da se udovolji tužbenom zahtjevu.

Odgovor na reviziju nije podnesen.

Revizija nije osnovana.

Predmet odlučivanja u ovom parničnom postupku je zahtjev tužitelja kojim traži da mu tužene naknade nematerijalnu štetu koju je pretrpio usljed protivpravnog lišenja slobode i držanja u zarobljeništvu.

Raspravljajući o ovako postavljenom tužbenom zahtjevu, prvostepeni sud je utvrdio: da je tužitelj proveo u zarobljeništvu period od 07.8.1992. do 23.10.1992. godine, da je u zarobljeništvu trpio fizičke bolove zbog povreda, kao i duševne bolove i da je tužba u ovoj pravnoj stvari podnesena dana 10.4.2013. godine.

Imajući u vidu ovako utvrđeno činjenično stanje, a odlučujući o prigovorima zastarjelosti potraživanja naknade štete istaknutim u odgovorima na tužbu tuženih, prvostepeni sud je našao da su od 19.6.1996. godine kada je ukinuto ratno stanje i stanje neposredne ratne opasnosti u Republici Srpskoj do dana podnošenja tužbe 10.4.2013.godine, protekli rokovi zastarjelosti iz odredbe člana 376. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“ broj 29/78, 39/85 i 57/89, te „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 17/93, 3/96, 39/03 i 74/04 – u daljem tekstu: ZOO), te je tužbeni zahtjev tužitelja odbijen.

Odlučujući o žalbi tužitelja izjavljenoj protiv prvostepene presude, drugostepeni sud je prihvatio činjenična utvrđenja i pravno shvatanje prvostepenog suda, te je žalbu odbio i prvostepenu presudu potvrdio.

Odluke nižestepeni sudova su na zakonu zasnovane.

Netačni su, a samim tim i neosnovani navodi revidenta da su nižestepeni sudovi donoseći odluke povrijedili odredbe člana 62. i člana 66. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS” br. 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13 -u daljem tekstu: ZPP). Naime, prema stanju spisa tužbu u ovoj parnici u ime tužitelja podnijela je iskazani punomoćnik J.L., a ne odvjetnik J.S. iz H., te u postupku prvostepeni sud nije svojim rješenjem vraćao tužbu na uređenje, kako to navodi revident. Takođe, revizija neosnovano tvrdi da su ovakvi prigovori isticani u žalbi,

zbog čega se dalje obrazlaganje prigovora revizije o povredi odredbi člana 62. i 66. ZPP ukazuje nepotrebnim.

U pogledu prigovora revizije o pogrešnoj primjeni materijalnog prava, te međunarodnih konvencija valja naglasiti sljedeće:

Prema odredbi člana 360. stav 1. ZOO, zastarjelošću prestaje pravo zahtijevati ispunjenje obaveze, a zastara nastupa kad istekne posljednji dan zakonom određenog vremena u okviru kojeg povjerilac nije vršio svoje pravo, ako se onaj, na kome leži obaveza ispunjenja, pozove na zastarjelost.

Prema činjeničnom utvrđenju nižestepenih sudova, šteta čija naknada se traži u ovom postupku je nastala 1992. godine, pa i pod uslovom da je za istu (po nekom od zakonom priznatih osnova) odgovorna tužena, kako je do podnošenja tužbe (10.4.2013. godine) protekla 21 godina (odnosno sedamnaest godina od prestanka rata i ukidanja stanja neposredne ratne opasnosti), prošao je rok u kojem je tužitelj mogao zahtijevati naknadu štete putem suda (član 360. stav 2. ZOO).

Revident smatra da se na sporni odnos nisu mogle primjeniti navedene odredbe ZOO, o zastarjelosti potraživanja zbog toga što se radi o pravu na naknadu štete nastale izvršenjem krivičnog djela iz grupe krivičnih djela protiv čovječnosti međunarodnog prava za koja, prema odredbi člana 100. Krivičnog zakona SFRJ ("Službeni list SFRJ, broj 44/76, 36/77, 56/77, 34/84, 37/84, 74/87, 57/89, 3/90, 38/90, 45/90"- u daljem tekstu: KZ SFRJ), ne može nastupiti zastara krivičnog gonjenja, slijedom čega se prigovor zastarjelosti potraživanja trebao cijeliti saglasno odredbi člana 377. ZOO.

Ovi navodi revizije nisu mogli ishoditi drugačiju odluku.

Odredba člana 377. ZOO, propisuje: "Kada je šteta prouzrokovana krivičnim djelom, a za krivično gonjenje je predviđen duži rok zastarjelosti, zahtjev za naknadu štete prema odgovornom licu zastarjeva kada istekne vrijeme određeno za zastarjelost krivičnog gonjenja".

Saglasno sadržaju ove zakonske odredbe tvrdnja tužitelja o njenoj primjeni kod računanja roka zastarjelosti potraživanja, bila bi osnovana samo u slučaju da je zahtjev za naknadu štete upravljen protiv izvršioca krivičnog djela i da je to lice pravosnažnom presudom oglašeno krivim za krivično djelo koje je u uzročnoj vezi sa nastalom štetom.

U konkretnom slučaju ne postoji pravosnažna osuđujuća presuda krivičnog suda (za koju bi sud u parničnom postupku bio vezan, u smislu odredbe člana 12. stav 3. Zakona o parničnom postupku, „Službeni glasnik RS“, broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13 - u daljem tekstu: ZPP), domaćeg ili međunarodnog, kojom je utvrđeno da je određeni izvršilac počinio neko od krivičnih djela za koje ne nastupa zastara krivičnog gonjenja, a čijim izvršenjem je tužitelj pretrpio štetu.

Odredbe Ustava Bosne i Hercegovine, Ustava Republike Srpske, a ni Evropske Konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda, ne isključuju primjenu zakonskih odredbi, u konkretnom slučaju odredbi ZOO, koje propisuju rokove i uslove za zaštitu

prava na naknadu štete. Zakonska ograničenja u ostvarivanju ovih prava, pa i određivanje vremenskih okvira – rokova za realizaciju naknade štete, kao u ovom slučaju, su opravdana zbog pravne sigurnosti i funkcionisanja pravnog sistema.

Naprijed navedeno ukazuje da je tužitelj svojim pasivnim držanjem kroz zakonom propisani vremenski period, izgubio mogućnost da sudskim putem ishodi naknadu pretrpljene štete i pod uslovom da je tužena odgovorna za njen nastanak.

Dakle, prema ocjeni ovog suda drugostepeni sud pri donošenju pobijane presude nije pogrešno primjenio materijalno pravo kod istaknutog prigovora zastarjelosti potraživanja naknade štete. Pravilno je primjenjena odredba člana 376. ZOO, koja se ima primjeniti uvijek kada nisu ispunjene pretpostavke za primjenu roka iz člana 377. ZOO.

Prema navedenom, pobijana presuda nema nedostataka na koje se ukazuje revizijom, niti onih na koje sud pazi po službenoj dužnosti, pa je na osnovu odredbe člana 248. ZPP, odlučeno kao u izreci.

Predsjednik vijeća
Rosa Obradović

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić